

A kredit rendszer szakképzésbe való bevezetésének feltételei

Bezzeg Éva

2003.

Tartalomjegyzék

<i>A szakképzés átalakulásának jellemz i</i>	2
<i>Trendek a szakképzésben</i>	6
<i>A szakképzéssel szembeni kihívások egy változó világban</i>	6
<i>A szakképzés és a munka világának kapcsolata</i>	8
<i>Az oktatás és a tanulás megújítása</i>	9
<i>A tantervi megújulás igénye</i>	10
<i>A modul és modulrendszer fogalma, jellemz i</i>	11
<i>A modularizáció hazai el zményei</i>	15
<i>A kredit és kreditrendszer fogalma, jellemz i</i>	17
<i>Néhány, a témához kapcsolódó vélemény</i>	18

A szakképzés átalakulásának jellemzői

A szakképzés területén az elmúlt években jelentős változások fejlesztések valósultak meg és vannak folyamatban. Ezek közül mindenképpen megemlítendő a következő fejlesztési irányvonalak:

- Az OKJ fejlesztése
- Szakiskolai Fejlesztési Program
- A Strukturális Alapok támogatásainak felhasználására elkészült a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás Fejlesztés Operatív programja, többek között a szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése.

Az OKJ fejlesztése

A négy éve kezdődött és a közelmúltban befejeződött **OKJ - felülvizsgálat** alapján körvonalazódott, hogy a szakképesítések egymásra épülése, a szakmai és vizsgakövetelmények tartalmi és formai összehangolása, a széles alapozás érdekében a szakmacsoportos rendszer kialakítása nélkülözhetetlen.

Az OKJ - ra vonatkozó **teljes modularitás** lehetővé teszi, hogy az állampolgár a pályaválasztását, illetve az életpályáját megfelelő információk birtokában tudja tervezni, és olyan képzésekben vegyen részt, amelyek segítik az elhelyezkedését, valamint a munkaerő piacon való maradását. Ez a modularitás lehetővé teszi a gazdálkodó szervezetek számára is a pontosabb tervezést és a humán erőforrás ésszerű és gazdaságos kihasználását. Az **OKJ - fejlesztés** egyik fő stratégiai célja, hogy az **állami felelősség és a gazdaság által igényelt gyors változások közötti harmónia létrejöhessen**. Ezt az OKJ első sorban azzal tudja segíteni, hogy világosan kijelöli azon szakmákat, ahol az állami felelősség a normatív finanszírozáshoz kapcsolódik, s így az iskolarendszerben biztosítja a képzés feltételeit, kapcsolódik a pedagógusképzéshez, valamint a tankönyvek biztosításához. E képzések esetében az igények, a követelmények, a vizsgalehetőségek gazdaság által történő meghatározása olyan stratégiai cél, amely már középtávon felveti a szakképesítésért felelős funkciók olyan szakmai szövetségekhez, illetve szervezetekhez való kapcsolódását, amelyek képesek garantálni a gyors változást és a megfelelő minőséget.

Kiemelt fejlesztési tevékenységet igényel az OKJ tartalmi korszerűsítése is, amelynek főbb elemei a következők:

- **A szakmastruktúra folyamatos fejlesztése**, ennek keretében az OKJ-ban

szereplő szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek átfogó elemzése, a tapasztalatok összegyűjtése, elzetes egyeztetések elvégzése és a módosító javaslatok összeállítása.

- A szakképesítések hazai és nemzetközi összehangolása céljából javaslatok készítése a szakmai és vizsgakövetelmények átdolgozására, a **szakképesítések egymásra épülését biztosító modulrendszer kialakítása**, és az **európai követelményekhez illeszkedő egyenértékűség biztosítására**.
- Az irányelvek, valamint a szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei alapján **központi programok szintén a moduláris elv alapján történő kidolgozása és bevezetésük elősegítése, és az ehhez szükséges tankönyvek fejlesztése**. Ebben az Oktatási Minisztérium feladata egyik részről a 208 szakképesítés programjának kifejlesztése, másik részről az a koordináló munka, amely a további 12 szaktárca (196 szakképesítés) központi programfejlesztésénél szükséges.
- A szakképzés színvonalának emelése céljából a **minőségbiztosítás módszereinek elterjesztése** és bevezetésének segítése.

A **modularitás** bevezetése az iskolaszervezeti változásokkal és a képzési hatékonyság növelésével függ össze. Az **OKJ-ra vonatkozó teljes modularitás** lehetővé teszi, hogy az állampolgár a pályaválasztását, illetve az életpályáját megfelelő információk birtokában tudja tervezni, és olyan képzésekben vegyen részt, amelyek segítik az elhelyezkedését, valamint a munkaerőpiacon való maradását. Ez a modularitás lehetővé teszi a gazdálkodó szervezetek számára is a pontosabb tervezést és a humán erőforrás ésszerű és gazdaságos kihasználását.

Szakiskolai Fejlesztési Program

A megrajzolt helyzetkép minden eleme érzékelteti a változtatás szükségességét, amelyet egy a szakiskolák és a szakiskolai képzés megújítását célzó **középtávú fejlesztési program** keretében tervezünk realizálni.

A 2003-2006 közötti időszakban lebonyolítandó programnak alapvetően **két társadalmi cél** megvalósulását kell szolgálnia:

- Szakiskolai képzés első szakaszában a tankötelezettség teljesítésének érvényre jutása mellett, **általános készségeket és ismereteket átadása**, amelyek az életben való eligazodáshoz, továbbá a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz elengedhetetlenül szükségesek.
- Törekedni kell a **gazdaság munkaerő igényének kielégítésére**, a pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci értékének növelésére.

A projekt komponensei:

1. Közismereti és szakmai orientációs komponens

Feladata: a 9-10. osztályban folyó közismereti, szakterületi és szakmacsoportos képzés tartalmának megújítása, színvonalának emelése, a képzés tárgyi feltételeinek javítása, a tanárok módszertani és szakmai ismereteinek fejlesztése, a bevált megoldások megismertetése, elterjesztése.

2. Szakképzés-módszertani (kompetenciafejlesztési) komponens

Feladata: a 11-12. osztályban folyó munkaerő-piacra orientált szakképesítések eléréséhez szükséges kompetenciák hatékony közvetítésének támogatása, a tanárok szakmai módszertani ismereteinek fejlesztése, a szakmai képzés tárgyi feltételeinek javítása.

3. Hátrányos helyzetűek reintegrációs komponense

Feladata: a hátrányos helyzetű, tanköteles kort betöltött, alapiskolai végzettséggel nem rendelkező fiatalokat képező szakiskolák számára egyéves felzárkóztató képzés kidolgozása, az OKJ-ban található szakképesítések belépési szintjeivel kapcsolatos elírások módosítása,

szociálpedagógiai támogatással folyó tanártovábbképzés/alapképzés kidolgozása, bevezetése, a képzés tárgyi feltételeinek fejlesztése.

4. Iskolafejlesztési komponens

Feladata: A projekt valamelyik komponensébe bekapcsolódott intézmény a fenntartó képvisel jével kiegészített vezet i csoportjának felkészítése - hazai és külföldi szemináriumok keretében - a korszer szakképz intézmény vezet i-irányítói, önfejleszt feladatainak ellátására, az önfejleszt tevékenység támogatása, a pedagógiai munka tárgyi feltételeinek javítása.

HEFOP OP Szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése

Az intézkedés a munkaer – piaci igényeket rugalmasan követ szakképzési rendszer fejlesztésével készíti fel a fiatalokat az egész életen át tartó tanulásra.

Az intézkedés komponensei:

1. Új szakképzési szerkezet
2. Térségi integrált szakképz központok létrehozása

Az els komponens a szakképzés tartalmának és szerkezetének a magyar foglalkoztatási szerkezet elemzésén és a moduláris szakképzési rendszer újonnan kidolgozott programjainak a fejlesztésén alapuló megújítását foglalja magába.

Amennyiben a kiválasztott két szakmacsoporton és/vagy foglalkozáscsoporton kívül további szakmacsoportok fejlesztését támogatja az intézkedés, azokból kimaradnak a fels fokú szakképesítések.

A második komponens keretében a már meglév 2,3,4,5 ISCED szinten szakképzést folytató intézmények integrációjával 16 szakképz központ létrehozására kerül sor. Ezek a központok együttm ködnek a térség képzési kínálatának összehangolásában és szélesítésében, és vállalják az 1. komponensben kidolgozott moduláris képzési rendszer, továbbá az általuk oktattott szakképesítések esetében a közös modulok bevezetését. Emellett a központok a vállalkozásokkal együttm ködve támogatják a gyakorlati képzés (a tanulószerep dések) fejlesztését is. Az integrált központok valójában hat-nyolc szakképz intézmény szoros együttm ködése alapján egy intézmény vezetésével jönnek létre a régióknak egy körülbelül 25

km sugarú területén. Az intézmények a vezető partner (ha szükséges, akkor új vezetési rendszer) irányításával tevékenységüket összehangolják, és racionalizálják. A tizenhat központ (7x2 plusz 2 a fő városban) azokon a területeken kerül kiválasztásra, amelyek a helyi munkaerő-piaci igényekre rugalmasabban reagálni képesek.

Trendek a szakképzésben

- Intézményi struktúrák, programok és a tanulmányi formák, oktatási-képzési módszerek differenciálódása
 - képzési formáknak a várható piaci igények jobb kielégítési céljából történő bővítése. A diverzifikáció elősegítését célzó összes döntés alapja, hogy megbizonyosodjunk az intézmények és a programok minőségéről, valamint az intézmény küldetésének funkciójának relevanciájáról, nem hagyva figyelmen kívül az intézményi autonómiát.
 - munkakörök kvalifikációs szintjeinek differenciálódása
 - változások külső okai: állami támogatás csökkentése eredményezheti költségmegtakarító programok kidolgozását
 - változások belső okai: interdiszciplináris és multidiszciplináris megközelítések szükségességének tudatosulása az oktatásban, képzésben; új információs és kommunikációs technológiák gyors fejlődése és alkalmazása a képzésben
 - intézménytípusok: állami; magán; keverék
- Pénzügyi megszorítások: minőség hanyatlása; egy hallgatóra jutó átlagos ráfordítás
- Nemzetközi együttműködések kibontakozása Euro-pályázatok

A szakképzéssel szembeni kihívások egy változó világban

Ahhoz, hogy a fenntartható fejlődés irányába mozduljanak el a társadalmak, az egyik megvalósításra váró feladat a humán erőforrás fejlesztése, aminek feltétele, hogy az oktatás és képzés szerepe, jelentősége tovább növekszik.

A másik korjelleg a gazdasági és technológiai fejlődés felgyorsult változásainak követése és lekövetése. Mint számos országnak, úgy Magyarországnak is szembe kell néznie azzal a feladattal, hogy képes legyen lépést tartani a változásokkal ezen túl, pedig növelni kell a

változásokhoz való alkalmazkodás képességét a gazdaságban, a munkaügyi életben és a nemzetközi kereskedelemben.

Az információs és kommunikációs technológia terén végbemen fejlődés nem csak a hardware-t érinti, hanem a szervezeti formákra, humán tényezőkre is vonatkozik. Ez a többszörös fejlődés/változás lehet záloga a kvalifikált munkaerő képzésének, amelytől a munka minősége függ.

Husen-t idézve: „*A sürges globális problémák megoldása érdekében egyensúlyt kell teremteni a belső kreativitás és az európai és észak-amerikai szellemi felforgató áramlatoktól való függetlenség, valamint a tudomány és technika egyetemes irányultsága között.*” (Husen, 1994. 200.p.)

A jelenlegi és itt felsorolt nemzetközi trendek közül talán a legfontosabbat, a globalizálódást vizsgáljuk meg.

- Demokratizálódás
- Globalizálódás
- Regionalizálódás
- Pluralizálódás
- Marginalizálódás
- Széttöredezés

A hazai oktatás fejlesztését nemzetközi trendek befolyásolják, amelyek lehetnek gazdaságiak, politikaiak és kulturálisak. A globalizáció behatárolja a fejlesztési tennivalókat. Ma a világ oktatási rendszerei átalakulóban vannak, amely változásokhoz, új stratégiák kialakításához az alábbi tendenciák vezetnek:

- a képzés nemzetközivé válása
- a nemzeti szakképzés/ szakoktatás harmonizálása –törvényi háttér
- a képzés többszintűvé válása
- a gazdaságosság, költséghatékonyság követelményének kényszere
- egyre fokozódó igény az oktatás és a munkaerő-piac közötti kommunikáció tényleges megvalósítására, kiépítésére
- paradigmaváltás a tanítás és tanulás módszereiben
- minőségfejlesztés, minőségbiztosítási rendszerek kiépítése.

Ezek alól a hatások alól nem tudja kivonni magát az oktatási rendszer, viszont törekedni kell arra, hogy a nemzeti, kulturális sajátosságaink ne t njenek el, az értékeket meg rizzük.

A globalizáció szakaszai:

El zmény: „elit oktatás”

Ebben az id szakban a fels oktatásé a szerep. Az egyetem a fels oktatás színtere, prezentálója és reprezentálója. Az egyetem viselte az „elit-ség” jegyeit, szimbólumait, hagyományozta a megfelelő magatartásformákat, beállítódásokat, normákat és szabályokat.

Kezdet: „demokratikus oktatás”

A fels oktatás tömegessé válása az 1950-60-as években indult meg, és a tömegesedést már nem csak az egyetemek prezentálják.

Kiteljesedés: „általános képzés”

A szakképzés túln a középfokú oktatás kompetenciáján, a fels oktatásban folytatódik. Az egyetemi jelleg pedig a posztgraduális szakaszra tev dik át.

A globalizáció szempontjából kívánatos oktatásszervezési koncepció a következ kb l tev dik össze:

- a pályaválasztást minél kés bbre tolja
- célja az érettségizettek számának növelése
- megkönnyíti a szakképzést és a munkába állást
- a post-secondary illetve a fels fokú szakképzési szakasz fejlesztése.

A jelenlegi nemzetközi trendekbe leginkább a post-secondary képzés fejlesztése illeszkedik

A szakképzés és a munka világának kapcsolata

A munka világgal való együttm ködés szorosabbá tétele, a társadalmi szükségletek elemzése és meghatározása a jövő re vonatkoztatva az egyik központi feladatnak tekinthet . Azokban a társadalmakban, ahol a gazdasági változások és termelési formák átalakulása zajlik, ott minél inkább közelíteni kell egymáshoz az oktatást és a munka világát. Az iskolák, képz intézmények feladata, hogy szakmai oktatást nyújtsanak, amely tudás korszerű és megújulni képes. Ennek feltétele olyan diákok, kés bb munkavállalók kinevelése, amelyekben jelen van a vállalkozási és kezdeményez képesség. Úgy könnyítve és megkönnyítve a pályakez

fiatalok elhelyezkedését, hogy ne csak munkahelyet keressenek és találjanak, hanem hozzanak is létre önmaguk számára. Ez az úgynevezett önfoglalkoztatás, ami nem keverendő össze a kényszervállalkozásokkal.

A társadalom fejlődésének ritmusa határozza meg a munkaerő iránti kereslet alakulását. Ez a folyamatosan mozgásban lévő rendszer eredményezi az egész életen át tartó tanulás modelljének létjogosultságát, ami fokozatosan a szelektív, koncentrált és meghatározott ideig tartó tanulás helyébe lép.

A munka világának új követelményei befolyásolják az oktatási és képzési célok alakulását. Szinte jogos következményként fogalmazódik meg a tantervek tartalmának bővülése és a diákok terhelésének fokozódása, ami nem tekinthető megoldásnak a problémára.

Olyan tantárgyakat kell elterbe helyezni, amelyek kezdeményező jellegű, vállalkozó szellemet tükröz, hozzáállással és alkalmazkodó képességgel egészíti ki a diákok intellektuális képességeit, szociális készségeit és lehetővé teszik a munkaerőpiaci-technológiai-gazdasági- és kulturális változások eredményeinek biztonságos alkalmazását. A mellett, hogy a középfokú oktatás hozzájárul a munkaerőpiac alakításához és alakulásához, figyelemmel kell lennie a tartós humán fejlődéssel együtt járó helyi és regionális szükségletek felismerésére.

Az oktatás és a tanulás megújítása

Amennyiben a fenntartható emberi fejlődés követelményeit be akarjuk tartani, át kell alakítani a középfokú oktatás tanulmányi programjait.

Általános igény van az oktatási tartalmak interdiszciplináris és multidiszciplináris megközelítésére és az átadási módszerek hatékonyságának növelésére. A korszerűsítést támogatók elsősorban a tanítás és tanulás megújítását szorgalmazzák. Ehhez látnunk kell az oktatás helyét az oktatási és képzési rendszerben. Ma egyre inkább elterjedt igény az oktatás diák-centrikus megközelítése, ami egyfajta paradigmaváltást eredményez. Ehhez az oktatás tartalmának, módszereinek, tanulás-tanítási gyakorlatának és eszközeinek újfajta diák-tanár kapcsolatokon kellene alapulnia. Ebben a megközelítésben a tanár kilép hagyományos pedagógus szerepéből és egyfajta mentorként, segítőként vesz részt az oktatásban, a diák pedig hozzáfog végre gondolkodni, szándékoltan akar gondolkodni.

Amennyiben az oktatás, mint rendszer elkötelezi magát az élethosszig tartó tanulás mellett, ez új kapcsolatot követel meg az oktatási szféra és a társadalmi partnerek között. Ez az újfajta

kapcsolat olyan módszerek létrehozását és gyakorlatát igényli, melyek kelléppen elismerik a gyakorlati munkát. Az új képzés sokkal rugalmasabb oktatási formákon és korszerűsített ismereteken kell, hogy alapuljon.

A tantervi megújulás igénye

Számos nemzetközi és hazai tanulmány meggyőzően bizonyítja, hogy nagy horderejű változások indultak el az elmúlt évtizedekben, nemcsak az oktatás rendszerében, szerkezetében, de paradigmaváltás szemtanúi lehetünk tantervelméleti és oktatás-módszertani kérdésekben is.

Az átalakuló pedagógiai technológia képes válaszolni a társadalmi - gazdasági kihívásokra, és az oktatási rendszerekben kialakult új viszonyokra. Ennek bizonyítékául szolgálnak az alábbiak:

A tudományos - technikai haladás felgyorsulása a szakmai kompetenciák (szaktudás) mellett erőtlenül igénylik a metodológiai (problémafelismerő-, és megoldó-, döntési képességek, az önállóság) valamint a szociális kompetenciák (kommunikáció és együttműködési képességek) kialakítását a végzetek szaktudásának szerkezetében.

Az ismeretek bővülésének és elavulásának gyorsuló üteme a legtöbb tudományterületen elterjedten állítja az ismeretszerző képesség (megismerő képesség - a tanulás megtanulása) és a permanens (az "egész életen át tartó") tanuláshoz való pozitív viszony (attitűd) kialakítását. Ez csak úgy képzelhető el eredményesen, ha a képzés középpontjába állítjuk az aktív ismeretszerző tevékenységet.

Korunkra - bár ez több vonatkozásban vitatható - az ismeretek bővülésének és elavulásának gyorsuló tempója jellemző. Amely tempó megtartásának eszköze a megannyi emlegetett számítógépes világhálózat. A világháló alapvetően befolyásolja és - talán nem megyek messzire azzal az állítással, hogy - meghatározza az értelmiségi szerepvállalását és ezzel együtt járó életmód kialakítását.

Az egész életen át tartó tanulás koncepciója azt hirdeti, hogy "az élet a tanulásra való", míg a hagyományos koncepció szerint a tanulás az egész életre szól. Ez jól érzékelteti a szemléletváltást, amely ma már a mindennapok gyakorlatává kezd válni, elsősorban a felsőfokú tanulmányokat végzetek sorában.

Ezekkel összefüggésben az oktatás megújításának ki kell terjednie a szemlélet, ill. szerepváltásra mind az oktatók, mind a hallgatók körében, valamint a tartalmi megújításra és a

"tanulmányi környezet" átalakítására.

A szemléletváltás az oktatók részéről a tanulásirányító, segítő attitűd kialakítását igényli, amelyet a tanulási folyamat főszerzőjeként valósíthatnak meg. Még inkább előtérbe kell kerülni a hallgatók aktív ismeretszerző tevékenységének, amely egyúttal nagyobb felelősségvállalást is igényel a saját tanulási tevékenységükért.

A tananyag megújítása során egyensúlyt kell teremteni a tudás konvertibilitását biztosító széles alapozás, valamint az egyre markánsabban megfogalmazódó felhasználói ("piaci") igények között.

A tanulási környezet átalakulásában jól kitapintható a tanítás-tanulás színtereinek térben és időben való kiterjesztése, amelyben szerephez jutnak az önálló ill. kiscsoportos tanulásra alkalmas helyek (oktatási intézményben és azon kívül: otthon, munkahelyen stb.), médiacentrumok, forrásközpontok, számítógép-termek, könyvtárak, kutatóhelyek, intézmények, stb.

A módszertani, didaktikai változások legfőbb jellemzői:

- az ismeretátadás ismeretszerzési folyamattá alakul, melyben a tanulás megtanulása a döntő,
- hallgató-centrikusságot jelent, a tanár veszíti központi szerepét,
- a tanár segítséget nyújt a hallgatónak tanulási tevékenysége megszervezésében,
- a tanár megteremteni a tanulási feltételeket, irányt mutat, tanácsol, megmagyarázza a hallgatónak a lényeges összefüggéseket, a munkamódszereket, a szabályokat és értékeli az eredményeket.

Ezek együttesen a képzés szerkezetének és tartalmának az új típusú oktatói-hallgató viszony kialakulásának, az oktatás és a tanulás jellegének alapvető megváltozását eredményezhetik, amely a tanulás folyamatorientált paradigmájaként a minőségi átalakulás irányába mutat.

Modul és modulrendszer fogalma, jellemzői

A moduláris képzési rendszer kialakítása az utóbbi évtizedekben idővel az érdeklődés középpontjába került anélkül, hogy általánosan elterjedt megoldást eredményezett volna az országok többségében. Az OECD országok esetében a moduláris rendszer bevezetése a 80-as évek végéig, többnyire nem haladta meg a kísérleti modell ill. innováció szintjét. Ez alól kivétel az USA, Kanada, az Egyesült Királyság, majd ez a folyamat a kilencvenes években újabb lendületet vett Hollandia, és a skandináv államok, Ausztrália és mások bekapcsolódásával.

A modularizáció szélesebb kör és szisztematikusabb megvalósításának esélyei javultak az élethosszig tartó tanulás (life-long learning) koncepciójának elfogadásával, amely azon kihívások következménye, amelyek azért léptek fel, mert:

- az iparban, a gazdaságban, ill. a társadalomban végbemenő strukturális változások állandóan gyorsuló üteme miatt egyre több és több munkaerőt kényszerít az át és továbbképzésre

- az információs társadalom (valójában informatikai és antropológiai forradalomról van szó), a tudásalapú társadalom folyamatos továbbképzési igénye is jelentkezett.

A minőségirányítási és minőségbiztosítási szabványokat világszerte egyre nagyobb mértékben alkalmazzák, elsősorban a szakképzés különböző szintjein. Ezek a szabványok arra

"kötelezik" a képzést nyújtót, hogy rendszerezze és átláthatóan strukturálja a curriculumokat és képzési programokat, ami elvezethet egy széleskörű moduláris rendszer létrehozásához.

Ma már sokan úgy gondolják, hogy a képzési formák és koncepciók variálásán alapuló modularizációnak inkább szabállyá, mint kivétellé kell válnia a jövőben.

A távoktatás és a munkahelyen vagy munka utáni egyéni tanulás szintén modularizációt eredményez, amely feltehetően a strukturált oktatási egységeken alapszik, modern információs és kommunikációs technológiák felhasználásával. A multimédia-alkalmazásával és a számítógépek segítségével otthon, vagy a munkahelyen megvalósuló interaktív tanulás, lehetővé, ill. szükségessé teszi a modulárisan szervezett tanulási egységek átfogó és hatékony használatát, és egy olyan fokú "felhasználó-tervezte" tanítást és tutori segítséget, amelyre eddig nem is gondolhattunk.

"A modul a teljes tananyag önállóan kezelhető nagyobb (esetleg több tantárgyat is átfogó), meghatározott időtartammal (óraszám) is behatárolt része. A modulok egymáshoz illesztésével, cseréjével különböző moduláris képzési programok állíthatók össze. Egy-egy modul több képzési programban is felhasználható, ami lehetővé teszi a különböző képzések közötti átjárást, a képzések különböző irányú specializálását". (Pedagógiai lexikon, 1995)

A modul, ill. a modularizáció, a kredit, a kredit rendszer egyesek számára provokatív fogalomnak tűnik, míg mások bennük látják a lehetőséget a képzés, a felső oktatás megreformálására, a curriculum (tanterv) folyamatos megújítására, tekintettel a felső oktatásban résztvevők és a munkaerőpiac gyorsan változó igényeire.

Vajon a kredit alapú moduláris rendszer hatékonyabbá teszi-e a képzést, alkalmasabbá a változó "felhasználói" igények kielégítésére? A moduláris képzés olyan törekvés, amelynek kiemelt kezelését a nemzetközi és hazai elzmények egyaránt indokolják.

A legáltalánosabb megfogalmazás a modulfogalomra Goldschmidtől származik: a *"tanulási tevékenységek megtervezett sorozatának önmagában zárt, független egysége, amely a*

hallgatót egyértelműen meghatározott feladat megoldásában segíti".

Lényegében minden modult zárt egységnek lehet tekinteni, annak ellenére, hogy az oktatás általában modulcsoportokban vagy tömbök formájában folyik, amelyeket szintén hozzá lehet igazítani az egyéni igényekhez. A tanulmányi előmenetel (eredmény) felmérése és tanúsítása (képesítés, záró értékelés) a modul részeként általában a modul befejezésekor történik.

Leggyakrabban a "záróvizsgát" egy egész összefüggő modulcsoport, vagy a curriculum befejeztével tartják.

A modul tulajdonképpen egy bocsz, vagy blokk, tömb, amely:

- az egész téma/tárgykör/tantárgy anyagának egy összefüggő részét tartalmazza,
- információt nyújt:
- a képzés céljáról, követelményeiről,
- az átadási módról (előadások, könyvek, audiovizuális médiák stb.),
- a folyamatokról (önálló tanulás, csoportmunka, gyakorlatok, computer alapú tanulás, stb.),
- értékelés módjairól (vizsga, írásbeli, szóbeli, önértékelés, demonstráció, stb.),
- meghatározott összes tanulmányi időt jelent (pl.: 90 óra).

A modul-fogalom eredetileg műszaki szakkifejezés, egy épület, egy rendszer, egy termék egy egységet alkotó részére vonatkozik. Egy rendszer modulok vagy egységek sokaságából állhat, amelyek mindegyike nélkülözhetetlen az egész rendszer működéséhez. A neveléstudományon belül a modul fogalom egyrészt oktatásszervezési elv, másrészt pedig didaktikai vagy módszertani elv, amely segít egy hosszú távú oktatási folyamatot, curriculumot ill. oktatási programot, világosan meghatározott részekre, tanítás-tanulási egységekre strukturálni.

A moduláris képzési rendszer didaktikai szervezeti formája a hangsúlyozottan egyéni jelleg mellett kiegészül egyrészt az egymásközi (csoportos), másrészt az oktatókkal történő egyéni vagy csoportos konzultációs formával. Éppen ezért tévedés lenne azt hinni, hogy ez a forma kizárja az oktató-hallgató interperszonális kapcsolatát.

Billing is felvázolja a modul rendszer oktatás főbb didaktikai jellemzőit:

1. A tananyag nagy része választható egységekből áll, a hallgató szabja meg tanulmányainak menetét és irányát.
2. A program választható egységei önálló modulokat alkotnak, amelyek standard terjedelműek.
3. Az értékelés az egyes modulok és nem az egész tananyag alapján történik. Ugyanaz a modul még egyszer akkor sem szerepel, ha más modulokkal szervesen összefügg.
4. A kijelölt tananyag egység elvégzése beszámít az értékelésbe, a végső osztályzat a külön-külön mért egységekben nyújtott teljesítményre épül. (Gyaraki, 1984. 9. p.)

A német nyelvterületen a modul rendszer oktatásban a modul, mint épít kocka (Lehrnbaustein) jelenik meg a szakirodalomban. Dohmen szerint az úgynevezett épít kocka elv racionális középutat nyit meg az eddigi nehézkes és kielégít módon még alig megoldott kísérlet számára: egyidej leg megtervezni és kifejleszteni a nagy tanulócsoporthoz és a társadalom akut szükségleteit célzó, kötelező tanterveket, valamint ezzel ellentétben teljesen individualizálni a "tanmenetet". (Dohmen, 1977.)

A modul rendszer oktatás célját Gyarak (1984. 11. p.) a következőképpen összegzi:

- A saját ütem szerinti haladás lehet vé tétele. Az a vélemény, hogy a saját ütemben való haladás kívánatos, azon az általánosan elfogadott feltételezésen alapszik, hogy a tanulók nem azonos sebességgel tanulnak eredményesen, és nem érnek rá azonos időben.
- A tanulási mód megválasztásának lehet vé tétele. A tanulók különböző problémákat oldanak meg, különböző eljárások alkalmazását tanulják, amelyek egyedi megoldási módszereken alapulnak.
- A választás lehet vé tétele. Feltételezve a hallgatók eltér érdeklődési körét és motívumainak különbözőségét.
- A saját képességek és gyengeségek felismerésének lehet vé tétele. Amelyek kerül utak, kiegészítő modulok, tanulási módszerek megváltoztatását vonják maguk után.

Ma már általánosan elfogadott megállapítás, hogy az elemekből építkező rendszer szükséges, korszerű követelményeket elégíti ki, mind a munkába állás, mind az egyéni hajlamok, érdeklődés szemszögéből. A rugalmas, modul rendszer hatékonyságát azonban csak az biztosítja, ha a cél világos és adekvát az előre meghatározott tartalommal. A tanulmányi szakasz hatékonyságának a próbája alatt pedig azt kell érteni, hogy mennyire lesz képes a diák a képzési folyamat során, saját maga helyesen megválasztani majdani hivatását.

A modulok tehát a következőkön alapulnak:

- egyedi, világosan meghatározott célok és (velük adekvát) az azokhoz kapcsolódó tartalmak és módszerek,
- egy zárt koncepció, amely általában része egy hosszabb távú oktatási folyamatnak,
- nagy mértékben független teljesítmény-felmérések / tanulmányi eredmény értékelések az egymásra következő és párhuzamos moduloknál,
- a tanulás helyére, idejére stb. való korlátozás hiánya, amely rugalmasabb alkalmazást tesz lehetővé.

A modulok tehát olyan önálló, zárt koherens tartalmi, ill. tanulási egységek, amelyek ha hozzáadódnak más egységekhez, segítenek teljessé tenni a tanulmányi programot. A modul általában egy meghatározott méretű tanulmányi egység, amely része egy nagyobb tanulási

kurzusnak, amely egy meghatározott kvalifikáció megszerzésére irányul. Ebben az értelemben általában a modult nem elsősorban mint egy zárt oktatási egységet szemléljük, hanem inkább mint egy lépést egy bizonyos irányban, vagy mint egy, a társadalom által ill. a "munkapiac" elismert szélesebb körű képzés, ill. szakképzés formájában jelentkező készségcsoport integráns részét.

Bármely adott tanítási és tanulási programot le lehet bontani egy bizonyos számú modulra, ill. kifejlesztett modulokat igény szerint igen sokféle módon, meghatározott képesítések, végzettségek elérése érdekében össze lehet kapcsolni más modulokkal.

Az Európai Unió-beli moduláris képzési formák tanulmányozása alapján a szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy mind a tagországokban, mind egyéb országokban a megközelítések nagymértékben különböznek egymástól, annak ellenére, hogy a fogalomhoz az alábbi négy lényeges jellemzőt kapcsolják:

1. A modulok korlátozott időtartamú tanítási és tanulási egységek.
2. A modulok a mérések és felmérés / értékelés szempontjából zárt, autonóm egységek.
3. A modulokat változatos sorrendben és formában lehet oktatni és tanulni.
4. A modularizáció magával vonja a curriculum bizonyos mértékű átstrukturálódását.

Az intézményi kredit rendszer oktatásszervezés bevezetéséhez nem szükségszerű, ám ajánlott a tantervek moduláris megszervezése. A kredit alapú modulrendszerekről (tantárgyi modulok) ez a "kényszer" természetű, míg a nagyobb, tantárgycsoportokat magukba foglaló "makró" moduloknál ez az összefüggés csak áttételesen, az alkotó egységein keresztül érvényesíthető. Ez utóbbi megközelítés szerint a modularizáció alapvetően azt jelenti, hogy a tanterv meghatározott időtartamú egységekre (tantárgyak, kurzusok, gyakorlatok stb. csoportjaira, azaz modulokra) bomlik.

A modularitás többféle elv mentén alakítható ki:

- lehet a kötelező tárgyak, a kötelezően választható tárgyak és a szabadon választható tárgyak mentén kialakítani a tantervi modulokat,
- de lehet a szakon belül elkülöníthető szakirányokba, mint modulokba rendezni a tárgyakat,
- elképzelhető a modulok funkció (szintek) szerinti képzése is, aszerint, hogy a modulokhoz tartozó tárgyak bevezető, szakmai alapozó, vagy szakmai fejlesztő /továbbképző jellegűek-e,
- lehet kompetencia-alapú modul kialakítási technikát is alkalmazni,
- végül lehet a fenti négy modulrendezési elvet integrálni is.

Mind a modulok, mind a modulokban szereplő tárgyak, mind pedig a vizsgák megkezdésének lehetnek előfeltételei, amelyeket a diákoknak egyidejűleg (társfeltétel), vagy előidejűleg teljesíteni kell. A modulok kialakítása megkönnyíti az egyes programok, szakok, közötti átjárást

és kredit beszámítást, az egyes képzési szintekben végzett tanulmányok átváltását és beszámítását.

A modularizáció hazai elzményei

A moduláris képzés fogalmával kapcsolatos bizonytalanság egyfajta eredményének tekinthet az a kettős értelmezés, amelyet a felső oktatási témacsoport határozott meg a moduláris és lépcsős képzéssel kapcsolatban. A modul, mint építőelem az „építmény” céljától függően egyszer jelenthet tantervet, máskor pedig tananyagot. Ugyanakkor a feltételezett optimális esetben e kettő egyszerre valósul meg. Ennek megfelelően a moduláris képzés fogalmán belül célszerű megkülönböztetni a makro-moduláris képzés és a mikro-moduláris képzés fogalmakat. Amíg az első tantervi szerkezetekre jellemző, tantervelméleti fogalom, ahol a moduláris tantervelméleti struktúra elemei a tantárgyak. Addig a másikonál moduláris tananyag struktúráról beszélünk, amely pedig az előbbi eltérően éppen a tananyagelemekből kialakított modulokból építkezik, s így inkább metodikai jellegű fogalom.

Az 50-es években kialakult túlzott szakosodásból a felső oktatást a többlépcsős, moduláris képzési rendszer révén képelték el "kiszabadítani". Így akarták követni azt az igényt, hogy az egyetemek és a főiskolák alapképzésének mindenekelőtt a jövőbeli értelmiség széles körű alapozó tudását és képességének fejlesztését kell biztosítani, majd erre kell - a konkrét igényeket követve - a szakosodásnak ráépülnie, nem annyira a diploma megszerzése elől, hanem azt követően.

A kétlépcsős oktatást és a moduláris képzést a tartalmi megújulásnak egyik alapvető eszközének tekintették. Eszközének egyrészt azért, mert így képes a társadalom mindenkori elvárásainak megfelelő szintű és tárgyú felső fokú ismeretekkel rendelkező emberekről gondoskodni, de azért is, mert az egyén a népgazdaság, a társadalom várható mozgásait az ilyen típusú képzést kihasználva kisebb konfliktusok árán tudja követni, mintha a tantervek szerkezeti felépítése hosszabb időre mereven kötött.

Ennek során 1969-ben négy felső oktatási intézményben kezdődött meg a kétlépcsős képzés az Erdészeti és Faipari Egyetemen, a Veszprémi Vegyipari Egyetemen, a Kertészeti Egyetem Tartósítói Karán és a BME Vegyészmérnöki Karán.

A moduláris tantervekkel kapcsolatos hazai tapasztalatok meglehetősen szegényesek.

Moduláris tanterv kialakításának gondolata legerőteljesebben a Budapesti műszaki Egyetemen merült fel, és viszonylag kezdetleges formában csak a közlekedés mérnöki karon valósult meg a nyolcvanas években

A kilencvenes évek társadalmi-gazdasági változásai és a nemzetközi hatások új lendületet adott a hazai felső oktatás megújulási folyamatához. A modularizáció elfogadottá vált a szakképzés ill. az ún. "Akkreditált felső fokú Szakképzés" tanterveinek kimunkálása során. A "kredit rendelet" is ösztönzi a moduláris tantervi szerkezetre való áttérést. Néhány felső oktatási intézményben kialakított kredit rendszer is részben modulárisnak tekinthető, ill. azzá fejleszthető. Ilyen pl. az ELTE "tanegység" rendszere, és a JPTE kurzusegységekhez kötött kredit rendszere is. A Budapesti műszaki Egyetemen egy-egy szakirányt átfogó modulrendszert alakítottak ki, összekapcsolva a kredit rendszerrel.

A kredit és a kredit rendszer fogalma, jellemzői

"A kredit, vagy más megfogalmazásban a tanegység, olyan mértékegység, amely adott felső oktatási szakon a tanulmányi munka idő-és teljesítmény ráfordítását jelzi." (Pedagógiai Lexikon, 1997.)

Hazánkban egy praktikus tantervtechnikai, oktatásszervezési eszköznek tekintik, elhanyagolva, nem figyelve meglévő, valós társadalompolitikai jelentőségét. Bármennyire ideologikus a gondolat, a kredit a bizalom egysége egy szabályozott társadalmi alrendszerben, az oktatás rendszerében. Mindamelllett, hogy egy újfajta curriculum szervezési eljárásként jelenik meg, az eddigi oktatásfilozófiától nagyban eltérő diákközpontú, tanulásközpontú megközelítést képvisel.

A kredit rendszer olyan továbbhaladási feltételrendszer, amely bizonyos (tantervi) keretek között, viszonylag rugalmas egyéni tanrend kialakítását biztosítja. A fejlett ipari országok gazdaságában, illetve a tudományos kutatás területén a merev határokkal kijelölhető szakmai tudás mellett, egyre nagyobb kereslet mutatkozik az olyan szaktudás iránt, amely különböző szakterületek sajátos kombinációjaként ötvöződik egyéni szaktudássá. A társadalmi-gazdasági igényt felső oktatás pedagógiailag az is alátámasztja, hogy a képzésben részt vevő hallgatók egyéni teljesítményét kedvezően befolyásolja, ha a sajátos szakmai irányok egybeesnek a hallgatók egyéni képességeivel és egyéni érdeklődésével. A tananyagegységek nagyobb választékával, illetve szélesebb választási lehetőségek kínálatával nagyobb esélyt kapnak arra, hogy tanulmányaikat menet közben érlelt szakmai terveiknek és érdeklődésüknek megfelelően alakítsák.

A fentiekből az is következik, hogy „a kredit rendszer működésének *"feltétele"* a rugalmas elemekből, modulokból felépülő tanterv.” (Tóth Béláné, 1996. 1. p.)

A kredit akkumuláció elnyeit Tóth Béláné (1997. 8.p.) a következőkben látja:

- A képzési programot a hallgatók maguk - konzultáns oktatók közreműködésével - tervezik meg, saját egyéni céljaiknak megfelelően. Ez különösen a tanulás motivációját segíti, mivel minden diák valóban azt tanulja, ami érdekli, vagy amire szüksége van. A hallgatók egyre nagyobb része felnőtt, családjában van és dolgozik. Sok esetben a hallgatók anyagi okok miatt hosszabb-rövidebb időre megszakítják tanulmányaikat. Számukra a képzés minél nagyobb rugalmassága fontos.
- A modul oktatási ideje rugalmas. A hallgató számára legkedvezőbb időben veheti fel a modult. Túl sok hallgató jelentkezése esetén a modul megismételhető, illetve szükség szerinti időpontban szervezhető.
- Rugalmas a modul feldolgozásának módja. A hagyományos tankönyvek, előadások mellett audiovizuális módszerek, programozott tananyag-feldolgozások, egyéni konzultációk és távoktatási módszerek alkalmazását teszi lehetővé.
- Kevésbé kötött az oktatás, illetve a tanulás helye. A tananyag egység az intézmény oktatási helyeiben, könyvtárban, otthoni oktatócsoportban, illetve számítógépes hálón keresztül is elsajátítható.

Néhány, a témához kapcsolódó vélemény

A adott témához kapcsolódó szakirodalom tanulmányozása nyomán egyre erősebb igény fogalmazódott meg, amely arra sarkallt, hogy a témában érintett szakemberek véleményét kikérve, lehetőség szerint bemutassam a hazai szakképzés területén a kredit rendszer bevezetésével kapcsolatos építő jellegű ötleteket, gondolatokat.

Derényi Andrással folytatott beszélgetés sok hasznos információval, ötlettel szolgált.

Alapvető kérdésként merül fel, hogy a hazai szakképzési rendszer struktúrájának ismeretében igen körültekintően kell lenni, hogy megtaláljuk a megfelelő kapcsolódási pontokat a szakképzés struktúrája és a kredit rendszer struktúrája között. Ennek érdekében érdemes figyelemmel lennünk a felső oktatás rendszerébe illeszkedő kreditre. Talán a felső oktatásban megvalósult kredit rendszer modell érték lehet a középfokú oktatásban kialakításra kerülő kredit vonatkozásában. Ezt erősíti az a tény, hogy a felső oktatás szintjén megjelenő modularizáció, hasonló erővel és igénnyel jelent meg a szakképzés szakterületéhez kapcsolódóan. Az egyes szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek tartalmi korszerűsítése és moduláris felépítése napjainkban is zajló folyamat, amelynek a Nemzeti Szakképzési Intézet ad helyet.

Fontos kérdés továbbá a kredit alapú számítás kidolgozása a tananyag vonatkozásában. Egyes vélemények szerint érdemes egységesen elfogadni az ECTS ajánlását, miszerint egy szemeszterhez átlagosan 30 kreditpont munkamennyiség rendelhető és 1 kreditponthoz 30 hallgatói tanulmányi munkaóra tartozik. A középfokú oktatás esetében, ahol kifejezett szakmai oktatása folyik nem szabad megfeledkeznünk arról a tényről, hogy a hallgató által prezentált tanulmányi munkaóra mögött további a tanulásra fordított munkaóra jelenik meg. Gondolva itt a kifejezetten iskolapadban eltöltött tanórákon túl, az otthoni tanulásra fordított időt és a munkahelyi munkával töltött órákat.

További vita tárgyát képezheti az a véleményem szerint jogos felvetés, hogy a kompetencia modulnak és a kompetencia profilnak mennyi a kredit értéke.

Javaslatként fogalmazódott meg, hogy a szakképzés szakterületéhez rendelt kredit esetében érdemes a szakmacsoportonkénti bontáson túl a közismereti tantárgyakhoz kapcsolódó kreditpontokat és a szakmai tantárgyakhoz kapcsolódó kreditpontokat külön-külön értékelni. Ez a megosztás segítségével szolgálhat a kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tárgyak halmazainak körülhatárolásánál.

A továbbiakban röviden ismertetésre kerül az a folyamat, amely 2001. évi szén kezdődött meg. Az Oktatási Minisztérium döntése értelmében az összes OKJ-s szakképesítés 21 szakmacsoportjából a tárcához tartozó 16 szakmacsoport szakképesítéseit, illetve az azokban oktatott anyagokat és így a szakmai és vizsgakövetelményeket is átdolgozzák valóságos élet alapúra. A szaktárca kifejezetten a kompetencia profilra alapozott és arra építkező moduláris fejlesztést szorgalmazza. Ez a fejlesztés megvalósult a 7. Informatika szakmacsoportban szereplő szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek tartalmi korszerűsítése és moduláris felépítése vonatkozásában.

A fejlesztés szakaszai:

1. A szakképesítések munkaköreire vonatkozó:

- adaptált munkakörelemzések elvégzése
- a munkakör-elemzési eredmények igazoltatása (validálás)
- a validálás eredményeinek feldolgozása

Elsőként a munkakörök elemzésére került sor a következő szempontok szerint: az adott szakember mit csinál, milyen eszközökkel dolgozik, milyen magatartásformák, személyes tulajdonságok, személyiségjegyek megléte jellemző az adott szakmában, mik a jövőbeni

kilátások munkaerő piaci és egyéb szempontokból az adott szakmában. A DACUM (Developing A Curriculum) munkakörelemző módszer segítségével kidolgozásra került egy 4-es tábla, amely táblát adott munkakör esetében az alábbiakra vonatkozó információkkal szükséges feltölteni:

- (1) Az adott létező szakma feladatcsoportjai/feladatai
- (2) A szakma munkakörének beöltéséhez szükséges alapvető ismeretek, készségek listája
- (3) A sikeres munkavégzéshez szükséges dolgozói magatartásformák listája
- (4) A munkavégzéshez szükséges berendezések, eszközök, anyagok listája, a várható jövőbeli tendenciák listája.

A táblázat igen sok tartalmi összevonást tesz lehetővé, valamint elemzéseket, összehasonlító vizsgálatokat. A cél mindenképpen az, hogy a képzések szakszerűbbek, a valósághoz igazodók illetve arra felkészítők legyenek. Kiszűrhetők legyenek a képzések közötti átfedések, ami a szakmastruktúra átláthatóságát szolgálja.

A fejlesztés második szakasza:

2. A szakképesítések kompetenciaprofiljának meghatározása

- a szakképesítések munkakörében egy adott feladat sikeres végrehajtásához szükséges kompetencia meghatározása

- a szakképesítések munkakörében egy adott feladatcsoport sikeres végrehajtásához szükséges kompetenciák összességének meghatározása (kompetenciamodul)

- a szakképesítések munkakörében az összes feladatcsoport sikeres végrehajtásához szükséges kompetenciák összességének meghatározása (kompetenciaprofil)

3. A szakképesítések szakmai követelménymoduljainak kidolgozása

- a szakképesítések munkakörében egy adott feladat sikeres végrehajtásával kapcsolatban támasztott szakmai elvárások részletes meghatározása

- a szakképesítések munkakörében egy adott feladatcsoport sikeres végrehajtásával kapcsolatban támasztott szakmai elvárások összességének részletes meghatározása (szakmai követelménymodul)

- a szakképesítések munkakörében az összes feladatcsoport sikeres végrehajtásával kapcsolatban támasztott szakmai elvárások összességének részletes meghatározása (a szakképesítés szakmai követelményei)

- a különböző szakképesítések munkakörében szereplő azonos feladatcsoportokhoz azonos szakmai követelménymodulok tartoznak

- egy szakképesítés munkakörében szereplő egyedi feladatcsoportokhoz a szakképesítés speciális szakmai követelménymoduljai tartoznak

- az egymásra épülő szakképesítések szakmai követelményei úgy vannak kialakítva, hogy meghatározott szakmai követelménymodulok teljesítése után egy meghatározott szint szakképesítéssel ki lehessen lépni a munkaerő piacra, ezt követően újabb szakmai követelménymodulok teljesítésével lehessen egy magasabb szintű szakképesítést megszerezni.

4. A szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kidolgozása

E a rövid összefoglaló jól tükrözi a kredit rendszer hazai szakképzés területén történő bevezetésének egyrészt igényét, másrészt az ehhez kapcsolódó szakmai munka egyre nagyobb teret nyer. Nem vitás, hogy nagyon komoly tervezési munkát igényel a rendszer kialakítása, viszont megnyugtató tény az, hogy megkezdődött a témához kapcsolódó nemzetközi szakirodalom feldolgozása, a lehetséges kapcsolódási pontok meghatározása és az úgynevezett „ötletelés”. Hiszen figyelemmel kell lennünk bizonyos a kredit rendszer bevezetése nyomán megjelenő, lehetséges veszélyekre, hiedelmekre, amelyek közül csak néhányat említenék. A kredit rendszer veszélyezteti az oktatás minőségét, mert csak az elsajátított ismereteket honorálja. Nem biztosítja, hogy a különböző szakokon tanulmányokat végző, vagy azonos szakot különböző oktatási intézményben tanulók oktatási terhelése azonos legyen. Ugyanakkor néhány igazán elnyitő változás lehetőségét is meg kell említenem:

- a képzési szintek közötti átmenet könnyítése
- a pályamódosítás lehetőség
- rugalmas kredit akkumulációs rendszer esetén az évismértelés fogalma megszűnhet
- a választási lehetőség következtében versenyhelyzet alakul ki az oktatók és az intézmények között.

Célként megfogalmazható a nemzetközi kreditátviteli rendszer kialakítása (ECTS=European Credit Transfer System), ami annyit jelent, hogy a diák az egyik intézményben elért eredményeit átviheti egy másik oktatási intézménybe, ahol ezeket elismerik. Ezáltal valóságossá válhat a diákok mobilitása. Az ECTS az alábbi három részdokumentumra épül: a tanulmányi programokról és a részvétel körülményeiről szóló nyilvános Információs

(tájékoztató) Csomag, a résztvevő diákok, illetve az intézmények közötti Tanulmányi Megállapodás, valamint a hallgatói munka elismerésére szolgáló kreditek bizonyítékául szolgáló Tanulmányi Tanúsítvány.

Az ECTS olyan kompromisszumokon alapuló szabályzat, amely képes kezelni a fejlett kredit alapú moduláris rendszereket más országok, és azon országok igényeit is ahol egyáltalán nincsenek kreditek és modulok. Ez a sokszínűség rányomja a bélyegét az ECTS lehetőségeire, ugyanakkor az összehasonlíthatóságot és az átszámíthatóságot biztosítja, mindenkit kielégítő módon. Sikerén felbuzdulva a kiterjesztésén gondolkodnak.

Bezzeg Éva

Felhasznált Irodalom

Bezzeg Éva: Interjúvázlat 2003, Budapest

Gegesi Kiss Pál: Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) „7.Informatika” szakmacsoportjában szereplő szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek tartalmi korszerűsítése és moduláris felépítése, 2003. NSZI, Innovációs Metodikai Központ

Dr. Kadocsa László: A modularizáció és a kreditrendszer a felső oktatás megújítási folyamatában, 1999. Dunaújváros

Réffy József: Gondolatok és tények a kreditrendszer bevezetéséről